

MALŪNĖLIS / MALŪNAS

Lietuvių liaudies šokis

Kotrynos Marijošienės, Marijos Baronaitės, ir Juozo Lingio choreografija

Liaudies muzika

PAKEITIMAI

2015/08/09 Originalas išdalintas šokių kursuose

2015/09/01 Pakeitimai padaryti po šokių kursų

„Malūnas“, „Melnikas“, „Melnycia“, „Malūnėlis“—tokiais pavadinimais ratelių ir šokių užrašyta visuose Lietuvos regionuose. Juos mini tautosakininkai—F. Kuršaitis (1806-1844), L. Ivinskis (1811-1881), A. Juška (1819-1880), M. Davainis-Silvestraitis (1849-1919), M. Grigonis (1889-1971) ir kt. Ratuota labai įvairiai: vienur bet kiek porų sustodavo ratu, susikabindavo abiem ištiestom rankom ir jas supdavo; paskui vaikinai bėgdavo vienu ratu (išoriniu ar vidiniu), o merginos—kitu; kitur poros rankas supdavo sustojusios eile, o paskui vaikinai ir merginos bėgdavo atskirais, ne koncentriniais ratais; dar kitur rankas supdavo sustoję eilėmis, o paskui poros landžiodavo—vienos eilės ratuotojai praleisdavo, o kitos pralįsdavo. Ratuodavo ir eidami ratu, apsisukdami susikabinę už parankių, plodami ir kt. Įvairus ir dainos tekstas. Bene labiausiai paplitę tokie žodžiai:

*Zur zur malūnėlis.
Šiaudų kūlys bernužėlis.
Šiaudiniai ratai.
Stikliniai čebatai.*

Arba:

*Šiaudų batai.
Šakalėlių padai.
Aš negaliu šokinėt,
Man kojeles skauda.*

Pirmąją „Malūnėlio“ sceninę kompoziciją 1936 m. sukūre Jurbarke gyvenusi K. Marijošienė. 1938 m. ji šokį parode Kauno apygardos gimnazijų pirmenybėse ir laimėjo pirmą vietą.

1942 m. „Malūnėlį“ Valstybiniame ansamblyje pastatė M. Baronaitė, o 1946 m., J. Švedo pasiūlymu, jį perredagavo J. Lingys. Aikštėje „Malūnėlis“ šokamas nuo 1955 metų.

„Malūnėlis“ pradedamas grūdų siojimu, po to į malūną vežama ir malama. Smagiai sukasi sparnai, krumpliaraciai, turbinos, ratai vieni kitus suka su diržo pagalba. Kai miltai sumalti, malūnas sustoja.

„Malūnėlis“ pasižymi greitu tempu ir staigia piešinio kaita. Iš vienos figūros pereiti į kitą reikia dviejų, daugiausia keturių bėgamųjų žingsnių. „Malūnėlio“ šokio muzika trijų dalių. Pirmosios dvi dalys trunka po aštuonis, o trečioji—šešiolika taktų. Metras—2/4.

Ilgai šokmas ir „Malūnas“. Malūnui pasirinkta tikrai trečioji dalis, atitinkamai kartojama per visą šokio atlikimą. Metras—2/4 takto. Tempas—juo smarkesnis, juo gražiau visas Malūnas sukasi.

Per visą šokį vaikinai laisvas rankas laiko ant juosmens, o merginos už sijonų.

Malūno šokio aprašymas išleistas knygoje „Mūsų šokiai, ir Malūnelio sceniniai ir aikštės variantai įvairiuose knygoje—„Atidarykit vartelius 2“, „Jievaro tiltas I“, ir „Lietuviu Liaudies Šokiai.“ XV Tautinių Šokių Šventėje šokį atliks jaunimo grupės. Kadangi aikštėje šokių grupės bus jungiamos įvairiomis figūromis (sparnais ir t.t.), čia aprašyti keli posmai, kurie bus kiekvienos grupės šokami atskirai šokio pradžioje.

ŠOKIO ŽINGSNIAI

Pagrindinis žingsnis—lengvas, lygus bėgimas. Per vieną muzikos taktą—du bėgamieji žingsniai. Kartais reikia bėgti labai plačiais žingsniais, kartais siaurais arba pasisukus šonu.

Be bėgamojo žingsnio, dar šokama pritupiamuoju žingsniu.

ŠOKIO EIGA

Šokėjai sustoja ratu: vaikinai pasisukę nugarą į centrą, merginos—prieš juos. Porose šokėjai susikabina abiem ištiestom rankom (1 pieš.).

I

Sijojimas (8 tkt.)

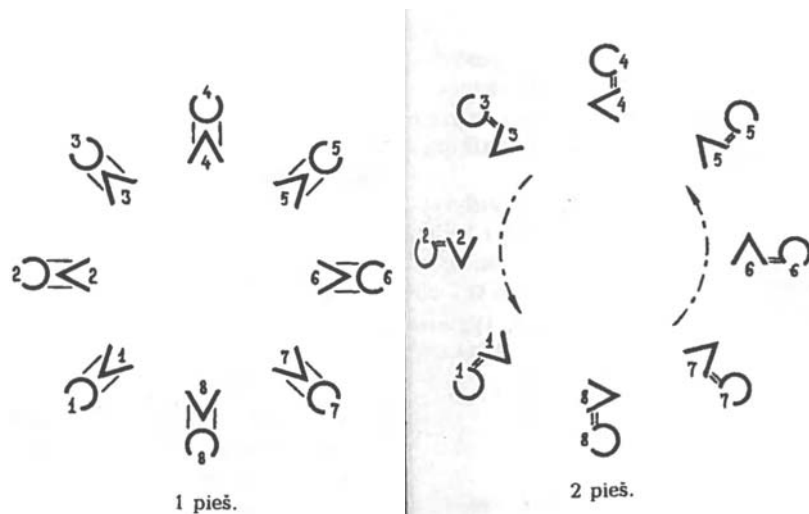
Grojama pirmoji muzikos dalis.

1-2 taktas

Šokėjai šoka du pristatomuosius žingsnius (vaikinas kairėn, mergina dešinėn) ir keturis kartus (kas ketvirtinė) supa sukabintas rankas tai į vieną, tai į kitą pusę, pakeldami beveik iki pečių aukščio. Vaikinai pradeda supti į kairę, merginos—į dešinę, t. y. abu į vieną pusę.

3-4 taktas

Visi šokėjai keturiais žingsniais apsisuka po vieną kartą ir kartu truputį paeina ratu į dešinę. Vaikinai sukasi per kairį petį, merginos—per dešinį; sukdamiesi rankų nepaleidžia, bet poroje truputį suartėja ir rankas perkelia per galvą.

5-8 taktas

Šokėjai dar kartą pakartoja 1-4 takto judesius.

8-to takto pabaigoje šokėjai pasisuka kairiu petimi į rato centrą ir poroje susikabina virš alkūnių (2 pieš.).

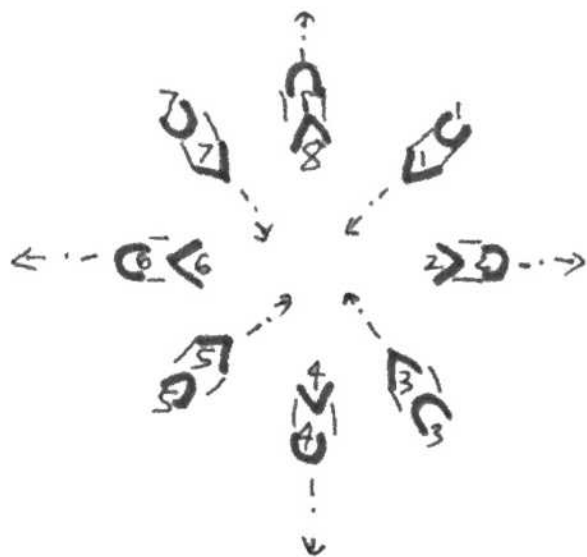
Bėgimas ratu (8 tkt.)

Grojama antroji muzikos dalis.

1-8 taktas

Šokėjų poros visus aštuonis taktus bėga ratu į dešinę (2 pieš.) ir apibėga visą ratą.

Per 8-tą taktą poros susikabina vežimėliais (3 pieš.), susikabinę rankomis (dešinė su dešine, kairė su kaire, lyginių porų prieky merginos, o nelyginių vyrai).

3 pieš.

4 pieš.

Vežimėliai (16 tkt.)

Grojama trečioji muzikos dalis.

1-2 taktas

Keturiais bėgamaisiais žingsniais lyginės poros šoka į išorę, o nelyginės į vidų (3 pieš.).

3-4 taktas

Visi šokėjai paleidžia **kaires** rankas, keturiais bėgamaisiais žingsniais pasisuka pusę rato ir vėl susikabina vežimėliais.

5-6 taktas

Visos poros keturiais bėgamaisiais žingsniais pro tuos pačius tarpus bėga pirmyn, lyginės poros į centrą, nelyginės—į išorę (4 pieš.)

7-8 taktas

Visi šokėjai pakartoja 3-4 takto judesius ir vėl pasisuka pusę rato, **tik paleidžia dešines rankas**.

9-14 taktas

Šokėjai kartoja 1-6 takto judesius, vis bėgamos pro tuos pačius tarpus.

15-16 taktas

Šokėjai bėgamaisiais žingsniais sudaro sparnus. Sparnus sudaro 1-oji pora su 2-ąja, 3-ioji su 4-ąja, 5-oji su 6-ąja ir 7-oji su 8-ąja. Visi šokėjai yra pasisukę kairiu petimi į centrą; lyginiai vaikinai susikabina tarpusavyje kairėm rankom. Sparnuose šokėjai susikabina virš alkūnių (5 pieš.).

II

Pirmieji sparnai (8 tkt.)

Grojama pirmoji muzikos dalis.

1-6 taktas

Sparnai bėgamuoju žingsniu sukasi prieš saulę tris ketvirčius rato (5 pieš). Sparnų centre esantys vaikinai bėga mažais žingsneliais, o galuose merginos—plačiu žingsniu.

5 pieš.

6 pieš.

7-8 taktas

Šokėjai paleidžia sukabintas rankas, pavieniui pasisuka pusę ratuko per kairį petį ir keturiais

bėgamaisiais žingsniais sudaro kitus sparnus: vieną sparną—pirmųjų keturių porų vaikinai, kitą—jų merginos, trečią—antrųjų keturių porų vaikinai ir ketvirtą—jų merginos; visi pasisukę dešiniu petimi į centrą ir susikabinę, kaip figūros pradžioje (6 pieš.).

Antrieji sparnai (8 tkt.)

Grojama antroji muzikos dalis.

1-6 taktas

Sparnai smagiai sukasi pasauliui ir apsisuka vėl tris ketvirčius rato (6 pieš.).

7-8 taktas

Šokėjai keturiais bėgamaisiais žingsniais persigrupuoja: visos mergina subėga į rato centrą ir susikabinusios krepšeliu už nugaros, sudaro ratuką. Visi vaikinai susikabina rankomis paprastai žemai ir sudaro vieną ilgą grandinę—diržą; prieš susikabindami, 5-8 vaikinai pasisuka vietoje pusę ratuko per dešinę petį (7 pieš.).

7 pieš.

Diržas (16 tkt.)

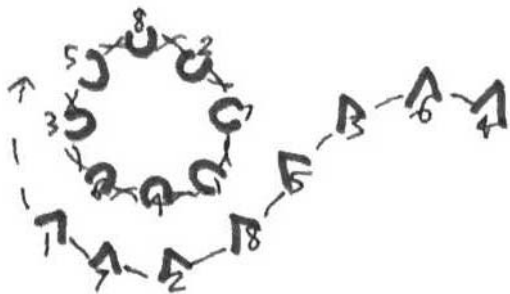
Grojama trečioji muzikos dalis.

1-14 taktas

Merginos pritupiamuoju žingsniu smagiai sukasi ratu kairėn.

Vaikinai tuo metu vėl „rašo“ (veda 1-asis) aštuoniukę; jie pirmiausia apšoka ratą dešinėje scenos pusėje, ir tada pro avanscena šoka aplink merginų ratuką (7-8 pieš.).

Pastaba: Šventėje vaikinai suks pirmąją aštuoniukės dalį aplink merginas, šokančias kitame kvadrate.

8 pieš.

9 pieš.

15-16 taktas

Merginos sustoja suktis ir keturiais bėgamaisiais žingsniais šoka atbulos, pakeldamos rankas ir sudarydamos vartelius, pro kuriuos vaikinai keturiais bėgamaisiais žingsniais subėga į rato centrą ir susikabina paprastai žemai (9 pieš.)

III

Varteliai (16 tkt.)

Grojama pirmoji ir antroji muzikos dalis.

1-2 taktas

Vaikinai šoka keturis bėgamuosius žingsnius atbuli, iškeldami rankas aukštai ir sudarydami vartelius. Merginos lenda keturiais bėgamaisiais žingsniais į rato centrą, savo vaikinui iš dešinės (10 pieš.)

3-4 taktas

Šokėjai kartoja 1-2 takto judesius, tik dabar merginos kelia vartelius ir vaikinai lenda (11 pieš.)

5-16 taktas

Šokėjai kartoja 1-4 takto judesius, ir pabaigoje subėga į 12 piešinyje nurodytas vietas. Merginos susikabina bendrame rate, o vaikinai, pasisukę kairiais pečiais į rato centrą, sudaro turbiną— kairėmis rankomis sudaro žvaigždutę, o dešines uždeda ant sukabintų merginų rankų.

10 pieš.

11 pieš.

Pastaba: Ši dalis buvo neteisingai nufilmuota kursuose. Vartelius reikia kartoti per antrą muzikos dalį, taip kaip aprašyta.

Trubina ir dantratis (16 tkt.)

Grojama trečioji muzikos dalis.

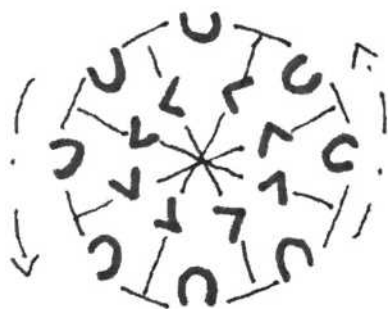
1-7 taktas

Turbina sukasi ratu prieš saulę (12 pieš.).

8 taktas

Apsisukę visą ratuką, šokėjai dviem bėgamaisiais žingsniais iš turbinos persigrupuoja į dantratį:

vaikiniai atsisuka į rato centrą ir susikabina virš alkūnių, o merginos uždeda dešines rankas ant vaikinų sukabintų rankų (13 pieš.).

12 pieš.

13 pieš.

9-16 taktas

Dantratis sukasi pasauliui (13 pieš.) ir apsisuka pusantro karto.

16-ojo takto pabaigoje šokėjai susikabina poros ant pečių, pasisukę kairiais pečiais į rato centrą.

Išėjimas (32 tkt.)

Grojamoms visoms muzikos dalims.

1-32 taktas

Šokėjai porose šoka bėgamuoju žingsniu ratu ir iššoka į užkulsius (14 pieš.)

14 pieš.

MALŪNAS

harm. J. Zdoničis

The first system of music is in 2/4 time with a key signature of one sharp (F#). The right hand plays a series of chords in a steady rhythm, marked with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The left hand plays a simple bass line with eighth notes.

The second system continues the piece. The right hand has a melodic line with some chords, marked with a forte (*f*) dynamic. The left hand continues with eighth notes. There are first and second endings indicated by the numbers 1 and 2 above the staff.

The third system features a more active right hand with sixteenth-note patterns, marked with a piano (*p*) dynamic. The left hand continues with eighth notes.

The fourth system shows the right hand with sixteenth-note patterns, marked with a mezzo-forte (*mf*) dynamic and a crescendo (*cresc.*) marking. The left hand continues with eighth notes.

The fifth system concludes the piece. The right hand has a melodic line with a forte (*f*) dynamic. The left hand continues with eighth notes. There are first and second endings indicated by the numbers 1 and 2 above the staff.

MALŪNĒLIS

Jono ŠVEDO
harmonizuoats šokis

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a 2/4 time signature, featuring a series of chords and a few melodic notes. The lower staff is in bass clef, providing a rhythmic accompaniment with eighth and sixteenth notes.

The second system of musical notation consists of two staves. The upper staff begins with a circled '1' and a repeat sign, indicating the first ending. It contains a mix of chords and melodic lines. The lower staff continues the bass line accompaniment.

The third system of musical notation consists of two staves. The upper staff continues the melodic and harmonic development. The lower staff maintains the bass line accompaniment.

The fourth system of musical notation consists of two staves. The upper staff begins with a circled '2' and a repeat sign, indicating the second ending. It features a sequence of chords. The lower staff continues the bass line accompaniment.

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef and begins with a second ending bracket labeled '2.' over the first two measures, followed by a circled '3' above the third measure. The lower staff is in bass clef and contains a continuous eighth-note accompaniment. The key signature has one flat (B-flat).

The second system of musical notation consists of two staves. The upper staff continues with chords and some eighth-note patterns. The lower staff continues with the eighth-note accompaniment. The key signature has one flat (B-flat).

The third system of musical notation consists of two staves. The upper staff features a measure with a whole rest, followed by chords. The lower staff continues with the eighth-note accompaniment. The key signature has one flat (B-flat).

The fourth system of musical notation consists of two staves. The upper staff ends with a double bar line and a repeat sign. The lower staff continues with the eighth-note accompaniment. The key signature has one flat (B-flat).